

A megváltottságunk a bűntől nem adhatja a nyugalmunkat a bűnben

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg azt az ígét, amelyet megírva találunk János apostol első levele 3. fejezete 5.-től a 9. verseiben a következőképpen:

„Azt pedig tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket, és hogy őbenne nincsen bűn. Aki őbenne marad, az nem vétkezik: aki vétkezik, az nem látja, és nem ismeri őt. Gyermekeim, senki meg ne tévesszen titeket: aki az igazságot cselekszi, az igaz, mint ahogyan ő is igaz. Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van, mert az ördög cselekszi a bűnt kezdettől fogva. Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerombolja. Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt, mert az ő magja van benne, és nem vétkezhethet, mert az Istentől született.”

Urunk, a te igéd élet és igazság.
Vezess minket a Te követésedre igéddel! Ámen.

Kedves Testvéreim!

János apostol első levele olyan, mint egy csiszolt gyémánt. Csak egészében mutatja meg a teljes szépségét. Ezért hadd javasoljam – *sőt, kérjem!* – Töletek, hogy olvassátok el otthon a levél egészét. A levél igen rövid: még tagoltan felolvasva is csak negyed óra. (*Kipróbáltam többször: onnan tudom.*) János annyira egyben lát mindent, hogy a levél egymással át- és átszövődő motívumai, csak így, a teljes szöveg átolvasása után válnak érthetővé – és egyben gyönyörűséggé. Urunk dicsőségének a ragyogása, a tisztasága és a Szentírás teljességének az ereje hat át bennünket akkor, ha elolvastuk János egész levelét. Tegyük meg! Érezzük ezt meg!

Voltak (*és vannak...*) azonban nem is kevesen, akik egy hatalmas kalapáccsal ezt a csiszolt gyémántot a darabjaira törik. Az ilyen emberek a saját nézőpontjuknak megfelelő jánosi mondatrészeket – *a levélből kiragadva* – örök érvényű igazságként hirdetik. Merthogy könnyű félreérteni ezt a mai igeszakaszt... Két irányba is. Az egyik evangélikus énekünk ezt mondja: „Bűnben élni ne legyen bátorságom.” Luther pedig ezt mondta: „Légy bűnös és vétkezz bátran, de még bátrabban higgy és örvendezzél Krisztusban, aki legyőzte a bűnt, a halált és a világot!” **Hát most akkor hogyan is állunk a bűnnel? Elvakult optimistaként? „Én nem vagyok bűnös!” Vagy reménytelen pesszimistaként? „Én nem lehetek más, csakis bűnös...”**

Jónéhányan lehattunk már olyan helyzetben, hogy képesek voltunk elvégezni valamit – ráadásul: színvonalasan és jól. Rádöbentünk arra, hogy ebben „jók” vagyunk. Törekedni kezdtünk arra, hogy még jobbak legyünk. Megtörtént az, hogy ez sikerült is. Igen jók, sőt: kiválóak lettünk valamiben. Egy idő után – elkezdtünk sütkérezni a saját kiválóságunkban. Nem is vettük észre, hogy mikor történt meg az, amikortól már ezen a szemüvegen keresztül kezdtünk el nézegetni másokat is. „*Ők is ennyire kiválóak, mint én? Hát, azért ez nem teljesen így van... Sőt!*” Amikor ilyenek voltunk (*én is sok életszakaszomra emlékszem most vissza, amely ilyen volt*), közel jártunk a perfekcionizmushoz. Én képes vagyok arra, hogy ezt „tökéletesen” megcsináljam. Én nem hagyhatom abba ezt addig, ameddig „tökéletesen” meg nem csináltam. (*Lehet, hogy most éppen a böjtre készül valamelyikünk ilyen rendíthetetlen elhatározással?*) Bezzeg a szomszédom! Az nem képes erre...

Veszélyes út a perfekcionizmus. Önveszélyes, közveszélyes és üdvösségveszélyes is. A perfekcionista kedvenc igerészlete a mai igeszakaszból két töredékmondat: „Aki az Istentől született, az nem cselekszik bűnt.” „Aki a bűnt cselekszi, az az ördögtől van.” **A perfekcionista el sem tudja képzelni azt, hogy ő bűnt cselekedhetne.** Az ki van zárva! Egész életét arra fordította, hogy tökéletes legyen a bűntelenségben! És neki az ilyen dolgok mindig sikerültek... Azaz: ő tökéletes a bűntelenségben is. Tehát: Ő az Isten gyermeke. Bezzeg a szomszéd! Az tegnap is: mit tett! A szomszéd: az világosan az ördögtől van. Ő nem Isten gyermeke. Hány és hány olyan gyülekezet él a világon, amely az „Isten gyermeke” címkét önkényesen osztogatja: Te Isten gyermeke vagy! Te nem vagy Isten gyermeke.

Kedves Testvéreim! **Nem mi mondjuk meg azt, hogy ki az Isten gyermeke! Isten maga, az Ő Egyetlen Fia, Jézus Krisztus által az egyetlen, aki megmondja, (aki megmondhatja,) hogy ki az Ő gyermeke – és ki nem. A perfekcionista tehát nemcsak azért bűnös, mert farizeus: kívül jó, de belül rohadt; hanem azért a legbűnösebb, mert saját magát tette az Isten helyére.** Ordass Lajos, a mártírsorsú, kétszer is félreállított evangélikus püspök mondta: „Milyen kíméletlenül ítélkező tud lenni az olyan ember, aki valamilyen bűnben nem érzi magát vétkesnek! A pöffeszkedő igazság taszít. Jézus bűntelensége ellenállhatatlanul vonz.”

A második alapos félreértés az olcsó kegyelem. „Jézus megváltotta a bűneinket. Azaz... nem kell a bűneinkkel törődni, ez a dolog már el van intézve... Különb is: a bűn az ember alaptermészete, így még ha akarom, akkor sem tudom abbahagyni, így hát mit törődjek én ezzel az egésszel. Én elhiszem, hogy Jézus tényleg élt, hogy tényleg meghalt a kereszten, najó, még azt is: hogy értem is meghalt – de ennyi legyen elég. Kérem az üdvösségemet cserébe!” Ez egy óriási tévedés. **A megváltottságunk a bűntől nem adhatja a nyugalmunkat a bűnben.**

Egy ezzel rokon félreértés az, amikor kapunk egy-két (vagy akár több) kegyelmi ajándékot Jézustól, azaz voltak olyan pillanatok az életünkben, amikor úgy éreztük, hogy Jézus meglátogatott minket, Jézus megérintett minket, Vele lehettünk. Sokszor ilyenkor azt hisszük, hogy itt van az Út vége. Hogy célba értünk. Emlékezzünk Péter apostolra Jézus megdicsőülésének a hegyén! „Mester!” – mondta Péter – „Jó nekünk itt lennünk.” (Mk 9,5) Ez azonban nem az Út vége. **Le is kell tudni jönni a megdicsőülés hegyéről! A lelki élmény önmagában nem elég a Jézus-közelséghez! A Jézus-közelségnek tettekben is meg kell mutatkoznia.** Nálam is így volt ez. Két évig egymás után kaptam a Jézus-közelségéről tanúskodó élményeket. De utána Jézus maga dobott be engem a tettek közepébe: presbiter, majd felügyelő lettem; levezettem egy nagy templomfelújítást (én, aki a téglát nem tudtam megkülönböztetni a maltertől); és lelkész lett belőlem.

János ennek a levelének az első fejezetében világosan megmondja azt, hogy az ember bűnös, még akkor is, ha az Isten gyermeke. Ezt az igeszakaszt idézzük az úrvacsorai bűnvallás során: „Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk,” – mondja János – „önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság.” (1Jn 1,8). **A perfekcionizmus tehát itt, ugyanebben a levélben léket kapott, és elsüllyedt.** Reménykedjünk abban, hogy a perfekcionizmus bennünk is elsüllyed, és sokkal nagyobb *szeretettel* tudunk majd a velünk egyformán bűnös embertársainkra tekinteni, mint eddig. Miért a szeretet a lényeg? Ezt János levelének szinte az összes többi szakaszában olvashatjuk. Például a 4. fejezetben: „Isten szeretet, és aki szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne. (1Jn 4,16a).

A perfekcionizmus tehát meghalt: túl kevés szeretettel élő, bűnös emberek vagyunk. Mi ad reménységet mindezek után? Ugyanannak a János leveléből való úrvacsorai szakasznak a folytatása, amelyet felolvastam az előbb: „**Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz az Isten: megbocsátja bűneinket és megtisztít minden gonoszagtól.**” (1Jn 1,9). Erről szól a Zsidókhoz írt levél is: „Mert nem olyan főpapunk van, aki ne tudna megindulni erőtlenségeinken, hanem olyan, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, de nem vétkezett. Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.” (Zsid 4,15-16) Jézust az ördög háromszor is megkísértette az oltár előtt felolvasott igében. Azonban **Jézus a megkísértések során is, és a keresztfán is véglegesen győzött az ördög felett.** Ahogyan az igeszakaszunk mondja: Jézus az ördög munkáit lerombolta. Az eredeti görög szöveg szerint: szétoldotta, szétmállasztotta. **Jézus és az ördög harca tehát nem két gigász nagy, történelmi mondába illő, heroikus küzdelme volt! Jézussal szemben az ördögnek esélye sincs. Jézus jelenlétében az ördög szétmállik. Darabjaira hullik. Eltűnik.**

Ez a mi óriási reménységünk. Nem a saját erőnk, hanem a Jézus ereje. Ahogyan a bevezető zsoltár mondta: Segítségül hív, és én meghallgatom – így szól az Úr – megláttatom vele üdvösségemet. Kedves Testvéreim! **A mi üdvösségünk Isten egyszülött Fiában, Jézusban láttatik meg velünk. Ez a mi feladatunk a böjtből, ez a mi feladatunk az egész életünkben: lássuk meg Jézust, a mi üdvösségünket!** És ha Jézus közelében vagyunk, akkor az ő ereje megvéd bennünket. Nem felszólítás lesz az, hogy ne vétkezzünk, hanem Jézus közelében *beáll* ez az állapot a mi életünkben. Mert Jézus elveszi a bűnt az ember és Isten kapcsolatából, és ezzel megnyitja a szabad utat Isten felé. Újra idézem a Zsidókhoz írt levél szakaszát: Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk.” (Zsid 4,15-16). Így járuljunk ma az úrvacsorához is.

De mindez, sem a bűnösségünk, sem a megváltottságunk, sem Jézus ereje az ördög ellen nem jelentheti azt, hogy mi saját magunk megnyugodhatunk, és azt mondhatjuk: hogy a bűn elleni küzdelem a fejünk felett, egy másik hadszíntéren zajlik, nekünk ebben teendőnk nincs. Ahogyan Luther mondta: „Arról nem tehetünk, ha egy madár elrepül a fejünk fölött, de arról igen, ha fészket is rak a kalapunkba.” Ha a Jézus közelségébe jutásunk után elégedetten hátradőlünk a székünkben, akkor azt történik velünk, amit Jézus Urunk mondott a Máté szerinti evangéliumban: Amikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélküli helyeken bolyong, nyugalmat keres, de nem talál. Akkor így szól: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem. Amikor odaér, *üresen*, kiséperve és felékesítve találja azt. Akkor elmegy, maga mellé vesz másik hét lelket, még magánál is gonoszabbakat, és bemenve megtelepednek ott; és végül ennek az embernek az állapota rosszabb lesz, mint azelőtt volt. (Mt 12,43-45). A szakasz lényege az „üresen” szó. Ha mi nem állunk őrt a saját lelkünk házában, ha nem várjuk, nem hívjuk a szívünkbe Jézus Urunkat minden nap újra, és újra, akkor „üres” lesz a mi házunk, és a bűn fészket rak benne. És az elbizakodottságunk miatt (*a perfekcionizmusunk miatt*) ez a fészek még nagyobb is lesz annál, mint amilyen korábban volt.

Minden nap újra és újra megtérésre van tehát szükségünk. **Én ezt, a Jézus Urunkhoz való naponkénti megtérésünket, és az Ő áldott védelmének az újbóli és újbóli megtapasztalását kívánom mindannyiunknak – most a böjtből, és utána mindörökké. Ámen.**